

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

w sprawie S. W.

po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 5 stycznia 2016 r., wniosków oskarżyciela subsydiarnego M. L. oraz jego pełnomocnika o wyłączenie ze składu orzekającego sędziego Marka Pieruszyńskiego, wyłączenie całego składu orzekającego oraz wszystkich sędziów Izby Wojskowej Sądu Najwyższego,

na podstawie art. 42 § 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

I. nie uwzględnić wniosków o wyłączenie sędziego Marka Pietruszyńskiego oraz sędziów składu orzekającego w osobach: Marka Pietruszyńskiego, Jana Bogdana Rychlickiego i Andrzeja Tomczyka;

II. w pozostałym zakresie wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 16 marca 2015 r., w sprawie So [...], uniewinnił płk S. W. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego ppłk. rez. M. L..

Na rozprawie apelacyjnej przed Sądem Najwyższym – Izbą Wojskową w dniu 19 listopada 2015 r., oskarżyciel subsydiarny złożył wniosek o wyłączenie członków składu orzekającego w niniejszej sprawie oraz wszystkich sędziów Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu podniósł, że Prezes tej Izby J. G. zarzucił oskarżycielowi subsydiarnemu, iż w jednym z programów telewizyjnych naruszył jego dobra osobiste. Sytuacja ta spowodowała, że pomiędzy Prezesem Izby Wojskowej Sądu Najwyższego J. G., a oskarżycielem subsydiarnym M. L. zaistniała sytuacja konfliktowa, która z kolei wywołuje wątpliwości co do obiektywizmu pozostałych sędziów tej Izby.

Z kolei pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego popierając przedmiotowy wniosek, dodatkowo wniósł o wyłączenie ze składu orzekającego sędziego Marka Pietruszyńskiego. Podniósł, iż sąd orzekający w sprawie o sygnaturze WD [...], w składzie którego był sędzia Marek Pietruszyński, nie odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych, a nadto w sprawie tej złożono skargę do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z uwagi *„na oczywistą obrazę przepisów dotyczących rozpoznawania środków odwoławczych przez sędziów oraz naruszenie etyki sędziowskiej”*. W przekonaniu pełnomocnika zachodzi obawa, że skład sądu z udziałem w/w sędziego *„ponownie rozpozna sprawę w sposób niezgodny z obowiązującą procedurą”*, a nadto – *„zachodzi konflikt z Markiem Pietruszyńskim z uwagi na toczącą się sprawę skargową”*.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy podnieść, że wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Izby Wojskowej Sądu Najwyższego od rozpoznania niniejszej sprawy jest prawnie niedopuszczalny, gdyż wniosek taki musi być skonkretyzowany zarówno co do podstaw, jak i co do osoby sędziego. Zgodnie z art. 40 § 1 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k., wyłączenie dotyczy sędziego już wyznaczonego do udziału w sprawie, którą w rozumieniu w/w przepisów jest postępowanie zmierzające do rozstrzygnięcia o

przedmiocie postępowania. Oznacza to, że wniosek o wyłączenie może zostać skutecznie złożony tylko w stosunku do sędziów, którzy zostali wyznaczeni do rozpoznania danej sprawy. Nie dotyczy więc bezpośrednio pozostałych sędziów danego sądu, gdyż nie można wyłączyć sędziego "na przyszłość" od rozpoznania sprawy. Jak już wskazano, ustawa procesowa nie przewiduje wyłączenia sędziego *in abstracto*, ale wiąże wyłączenie sędziego z "udziałem w sprawie". W rozumieniu art. 42 § 3 k.p.k. "udział w sprawie" oznacza podejmowanie przez sędziego czynności procesowych związanych z merytorycznym rozstrzygnięciem określonej sprawy. A zatem obowiązujące przepisy postępowania karnego nie przewidują możliwości wyłączenia wszystkich sędziów danego sądu, ani nawet wszystkich sędziów konkretnego wydziału tego sądu. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 czerwca 2012 r., III KO 34/12, OSNKW 2012, z. 11, poz. 116; z dnia 5 grudnia 2012 r., IV KK 266/12, Lex Nr 1243081; z dnia 30 czerwca 2010 r., WD 7/10, Lex Nr 844325; z dnia 14 grudnia 2006 r., V KO 102/06, Lex Nr 324795; z dnia 26 stycznia 2005 r., III KO 53/04, Lex Nr 222993; z dnia 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW 2005, z. 1, poz. 5; postanowienia Sądów Apelacyjnych: w Warszawie, z dnia 2 maja 2012 r., II Ako 65/12, Lex Nr 1220705; w Lublinie, z dnia 20 marca 2002 r., II AKo 69/202, KZS 2003/Nr 3, poz. 78). Z tych przyczyn więc wniosek oskarżyciela subsydiarnego o wyłączenie wszystkich sędziów Izby Wojskowej Sądu Najwyższego należało pozostawić bez rozpoznania jako prawnie niedopuszczalny.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również wniosek oskarżyciela subsydiarnego M. L. o wyłączenie sędziów wyznaczonych już do składu mającego orzekać w przedmiocie wniesionej w niniejszej sprawie apelacji. Mimo, że wnioskodawca nie przedstawił podstawy prawnej swego żądania, niewątpliwie wniosek złożył w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k. Należy więc zaznaczyć, że przepis ten jest regulacją wyjątkową i jego zastosowanie nie może zależeć od subiektywnego przeświadczenia wnioskodawcy o uprzedzeniu sędziego, bądź sędziów i braku bezstronności. Wątpliwości w tym zakresie muszą być obiektywnie uzasadnione, co najmniej uprawdopodobnione i poddawać się merytorycznej weryfikacji. Fakt, że Prezes Izby Wojskowej Sądu Najwyższego J. G. zarzucił oskarżycielowi subsydiarnemu, iż ten w programie telewizyjnym naruszył jego dobra osobiste,

mógłby stanowić podstawę do wyłączenia sędziego Janusza Godynia od rozpoznania sprawy, gdyż tylko w tej sytuacji można byłoby zasadnie wywodzić, że mogłaby ona wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego. Nie można natomiast automatycznie przyjmować, że przedstawiona we wniosku sytuacja spowodowała powstanie sytuacji konfliktowej ze wszystkimi sędziami Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, co w konsekwencji mogłoby uniemożliwić im obiektywne rozpoznanie sprawy. Godzi się przypomnieć, że opisana przez oskarżyciela subsydiarnego sytuacja miała miejsce kilka lat wcześniej. Nadto wypada zauważyć, że z przedstawionych przez oskarżyciela faktów nie wynika, by pomiędzy Prezesem Izby Wojskowej Sądu Najwyższego J. G., a oskarżycielem subsydiarnym M. L. toczyło się jakiekolwiek postępowanie o ochronę dóbr osobistych. Powołanie się przez wnioskodawcę na pogląd prawny wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 5 kwietnia 2007 r., w sprawie II AKo 108/07 (KZS 2007, z. 4, poz. 31), jest o tyle chybione, że stanowisko to zostało wyrażone w odmiennym stanie prawnym i nie jest adekwatne do realiów procesowych przedmiotowej sprawy.

Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pełnomocnika o wyłączenie ze składu orzekającego sędziego Marka Pietruszyńskiego z powodu okoliczności tam podniesionych. Kategorycznie należy stwierdzić, że schematyzmem i powierzchownością raziłoby wnioskowanie, że może wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego fakt inicjowania przez stronę różnych postępowań przeciwko sędziemu, również w formie skarg. Wydanie przez sędziego, w ramach obowiązujących przepisów prawa, orzeczenia niekorzystnego dla strony w żadnej mierze nie świadczy o osobistym negatywnym stosunku sędziego do niej, uzasadniającym jego wyłączenie od rozpoznania sprawy. Oceny sędziowskie, mieszczące się w granicach argumentów oceniających materiał dowodowy i nie wykraczające poza zakres orzekania, nie uzasadniają wątpliwości co do bezstronności sędziego w rozumieniu przepisu art. 41 § 1 k.p.k. Niedopuszczalnym wnioskowaniem byłoby uznanie, że przepis ten zawiera w swej istocie domniemanie stronnictwa sędziego, zobowiązujące do automatycznego wyłączenia każdego sędziego, w wypadku podniesienia przeciwko niemu dowolnego zarzutu.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy nie uwzględnił przedmiotowych wniosków.

a.s.